

Αφηγηματικές τεχνικές στη διδασκαλία

Της Αλίκης Κατσαβού

Οι αφηγήσεις ιστοριών (storytelling) έχουν χρησιμοποιηθεί πριν από την καταγραμμένη ιστορία για να μεταφέρουν κάθε είδους γνώση από γενιά σε γενιά. Γιατί λοιπόν να μην τις χρησιμοποιήσουμε στις σχολικές τάξεις; Ειδικά σε μεγάλες τάξεις, όπου, στις περισσότερες περιπτώσεις, ο δάσκαλος είναι περισσότερο ένας ομιλητής η αφήγηση μπορεί να βοηθήσει ώστε το υλικό της διδασκαλίας να ζωντανέψει μπροστά στα μάτια των μαθητών. Ο μαθητής θα νιώσει προσωπικά συνδεδεμένος με την ιστορία σε αντίθεση με το "άγνωστο" υλικό των μαθημάτων. Οι ιστορίες κάνουν τις έννοιες απτές και σαφείς με την ζωηρή περιγραφή τους, αντί απλά να τις εξηγούν.

Υπάρχουν πολλές πηγές για να ζωντανέψετε τη διδασκαλία σας όπως η λογοτεχνία, προσωπικές ιστορίες, οικογενειακές ιστορίες ή τα ΜΜΕ.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την αφήγηση είτε στην αρχή του μαθήματος είτε αφού παραθέσετε τα γεγονότα και τους αριθμούς.

Παραδείγματα

Μια καλή ιδέα για να διδάξετε πολλαπλασιασμό είναι να πείτε στους μαθητές σας μια ιστορία για κάποια αδέρφια που είχαν μαγικές ικανότητες. Ό,τι άγγιζαν πολλαπλασιαζόταν (για το πρώτο παιδί διπλασιαζόταν για το δεύτερο τριπλασιαζόταν, κλπ.).

Για να διδάξετε τη φυγόκεντρο δύναμη μπορείτε να πάτε τους μαθητές σας ένα μαγικό ταξίδι στη χώρα όπου το καθετί στριφογύριζε πολύ γρήγορα.

Προετοιμασία

Προετοιμαστείτε για την αφήγηση κάνοντας μια λίστα με τα κυριότερα στοιχεία που θέλετε να συμπεριλάβετε. Μετά χρησιμοποιήστε την φαντασία σας για να φτιάξετε τη χώρα, τους ζωντανούς χαρακτήρες της ιστορίας και μια παράξενη πλοκή που θα μεταφέρει το μήνυμά σας. Μπορεί να βοηθήσει το να την σκεφτείτε πρώτα καλά και μετά να την προβάρετε μπροστά στον καθρέφτη ή ακόμα καλύτερα σε κάποιον φίλο ή συγγενή.

Οι ιστορίες δεν είναι απαραίτητο να είναι ολότελα αυθεντικές ή καταπληκτικές για να ωφεληθούν τα παιδιά απ' αυτές. Τα παιδιά εντυπωσιάζονται τις περισσότερες φορές από την διάθεση του εκπαιδευτικού να είναι δημιουργικός και να μιλήσει από καρδιάς για ένα θέμα.

Μπορείτε ακόμα να χρησιμοποιήσετε μια έτοιμη ιστορία που βοηθάει το θέμα που διδάσκετε. Αν μάλιστα νιώθετε ότι δεν μπορείτε να την αναπλάσετε στην τάξη μπορείτε απλά να την διαβάσετε. (Η ανάγνωση κειμένου έχει ουσιαστική σημασία αν θα χρησιμοποιήσετε κάποιο γνωστό λογοτεχνικό κείμενο για να συσχετίσετε το διδασκόμενο θέμα)

Μπορείτε επίσης να συνοδέψετε την αφήγησή σας με σχετική μουσική ή εικόνες και φωτογραφίες από βιβλία. Αυτά θα βοηθήσουν να γίνει η ιστορία ανάγλυφη.

Η αφήγηση

Η αφήγηση μιας ιστορίας μπορεί να γοητεύσει ένα ακροατήριο. Αυτό θα συμβεί με τις κατάλληλες τεχνικές και με προετοιμασία.

- Είναι καλύτερη η αποστήθιση της ιστορίας και η επαναδιατύπωση της.
- Κάνε ένα σκελετό της ιστορίας για να τη θυμάσαι.
- Σκέψου την πλοκή σαν μια ταινία ή μια σειρά από συνδεδεμένες εικόνες
- Πες την ιστορία με δικά σου λόγια.

- Δημιούργησε τη δική σου παραλλαγή της ιστορίας
- Κάνε πολλές δοκιμές πριν την δοκιμάσεις στην τάξη.

Ερμηνευτικές συμβουλές

- Δημιούργησε ποικιλία φωνών, (ένταση, τονικότητα, ηχώχρωμα, ρυθμός)
- Χρησιμοποίησε το πρόσωπο, το σώμα σου και χειρονομίες όταν αφηγείσαι.
- Το πρόσωπο και το σώμα σου να ανταποκρίνονται στην ιστορία.
- Να έχεις καλή συγκέντρωση καθ' όλη τη διάρκεια της αφήγησης και σταθερότητα βλέμματος.
- Να έχεις επαφή με τα μάτια με το ακροατήριό σου.
- Κάνε το ακροατήριο να σε πιστέψει
- Χρησιμοποίησε διαφορετικές φωνές.
- Χρησιμοποίησε τον χώρο σου/ να είσαι δυναμικός.
- Να βηματίζεις
- Χρησιμοποίησε τη σιωπή και την παύση για να προσθέσεις δραματική ένταση.

Βιβλιογραφία-αρθρογραφία

- Using Storytelling to Make Lectures Lively and Vivid, Elisa Carbone, <http://www.inform.umd.edu/CTE/lcn/lcn1.html#Art2>
- Storytelling in the Classroom -Concepts and Activities, Heather Forest <http://www.storyarts.org/articles/storytelling.html>
- Dramatic Storytelling in the English Classroom, Dianne Pizarro and Ruth Buchanan, <http://www.aspa.asn.au/Projects/english/index.htm>
- Teaching Strategies for Linguistic Intelligence, © 1997 The Association for Supervision and Curriculum Development, <http://www.ascd.org/pdi/read3-1.html>

*